

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2008

EALAÍN

Ceardaíocht

Gnáthleibhéal

Tá 100 marc ag gabháil leis an bpáipéar seo, i.e. 25% de na marcanna iomlána ar an Ealaín

Déardaoin, 8 Bealtaine   Maidin 9.30 – 12.00   Tráthnóna 2.00 – 4.30

Ba chóir an páipéar seo a thabhairt d'iarrthóirí **Dé Máirt, 29 Aibreán**

Treoracha

Ceadaítear bileog **amháin** A2 de sceitsí ullmhúcháin a thabhairt isteach san ionad scrúdaithe mar chúnamh duit i bpróiseas forbartha do dhearaidh. Ní mór do do mhúinteoir ealaíne nó don phríomhoide an bhileog seo a shíniú agus dáta a chur léi **sula dtosaíonn** an scrúdú, á dheimhniú gurb é do chuid oibre féin gan chúnamh atá ann.

Ní cheadaítear duit aon **áis amhairc** sa bhreis (e.g. fótagraif, íomhánna rianaithe nó obair ealaíne réamhullmhaithe) a thabhairt isteach sa scrúdú.

Ceadaítear úsáid a bhaint as aon ábhar ceardaíochta agus as aon uirlis atá oiriúnach chun riachtanais an scrúdaithe a chomhlíonadh.

Ní cheadaítear ábhair orgánacha mheatacha a úsáid.

Scríobh do scrúduimhir agus an leibhéal ar gach bileog, agus ar an lipéad ceardaíochta atá curtha ar fáil.

Scríobh uimhir na ceiste atá roghnaithe agat agus an teideal ar gach bileog agus ar an lipéad ceardaíochta atá curtha ar fáil.

Céim 1: Bileog de Sceitsí Ullmhúcháin (TAIGHDE)

(0 marc)

Do chuid **taighde** is cóir a bheith ar an mbileog A2 seo de sceitsí ullmhúcháin agus is cóir duit iad sin a dhéanamh le linn na seachtaine roimh an scrúdú. Is féidir rogha a bheith anseo de na léirthuisicintí a bhaineann tusa go pearsanta as an gceist a roghnaigh tú, agus smaointe faoin gceist a ndearna tú taighde orthu. Is féidir nótaí a chur leis an obair. Bíodh an obair ar fad ar thaobh amháin den bhileog A2. Má úsáideann tú colláis, íomhánna gearrtha amach, fótagraif nó íomhánna rianaithe, ní mór obair dá leithéid a **ghreamú go cothrom** ar do bhileog A2 de sceitsí ullmhúcháin.

Céim 2: Bileog Réamhsceitsí (FORBAIRT)

(10 marc)

Cuireann tú do bhileog A2 de réamhsceitsí i gcrích le linn an scrúdaithe. Bileog **forbartha** atá anseo inar chóir na smaointe atá ar do bhileog de sceitsí ullmhúcháin a **fhorbairt**. Ba chóir go mbreithneofá gach gné den dearadh 2T nó 3T mar a oireann don cheist a roghnaigh tú agus fianaise a bheith ann ar **fhorbairt shuntasach bhreise** ar na smaointe seo. Is féidir sceitsí a bhfuil nótaí leo a úsáid chun forbairt na smaointe a léiriú agus tagairt ar leith a dhéanamh do na tréithe físiúla, feidhmiúla agus ábhartha a bhaineann leis an gceist atá roghnaithe agat. **Ní mór duit oibriú go díreach ar do bhileog A2 agus úsáid a bhaint as sceitsí amháin, agus iad daite más mian leat.** Caillfear marcanna más cóip dhíreach ón mbileog de Sceitsí Ullmhúcháin a dhéanann tú. Bíodh do chuid oibre ar fad ar thaobh amháin den bhileog A2.

Céim 3: Ceardaíocht Chríochnaithe

(90 marc)

Déantar do phársa ceardaíochta le linn an ama a cheadaítear sa scrúdú.

Ag deireadh an scrúdaithe tabharfar clúdach tréshoilseach ceardaíochta duit ina gcuirfidh tú na nithe seo a leanas:

An bhileog A2 de Sceitsí Ullmhúcháin

An bhileog A2 de Réamhsceitsí

Aon ní eile nó nithe eile (má shonraítear iad sa cheist atá freagartha agat)

Do phársa ceardaíochta críochnaithe, más pársa déthoiseach é

Más ceardaíocht thríthoiseach a dhéanann tú, is cóir í a chur anuas ar do chlúdach ceardaíochta séalaithe agus an lipéad cuí feistithe de.

Freagair ceann amháin de na ceisteanna seo a leanas:

1. Leabharcheardaíochtaí

Dear agus déan comhad bosca **nó** comhad infhairsingithe **nó** fillteán chun gearrtháin a choimeád le haghaidh **ceann amháin** díobh seo a leanas :

- (a) Cuimhneacháin ar an gCéimniú
- (b) Na hoidis do na milseoga is fearr liom
- (c) Cluiche Ceannais na hÉireann.

Ní mór don saothar leabharcheardaíochta críochnaithe feidhmiú agus meicníocht dhúnta a bheith ann. Féadfaidh an cruth léiriú a thabhairt ar an topaic atá roghnaithe agat. Bain úsáid as ábhair, dathadóireacht, litreoireacht, ceangal agus naisc oiriúnacha. Uasmhéid: 40 cm sa toise is mó.

Ábhair: meascán páipéar, cárta, ábhair cheangail agus naisc, péinteanna, dúigh, ábhair cholláise, greamacháin, agus na huirlisí is gá.

2. Peannaireacht

Dear agus cuir i gcrích píosa peannaireachta bunaithe ar Théacs **(a)** nó ar Théacs **(b)**. Ní mór ceithre líne **ar a laghad** a scríobh as an téacs a roghnaíonn tú. Tá rogha agat idir cur chuige traidisiúnta agus/nó nua-aimseartha i do chuid oibre. Tá cead agat colláis, meáin mheasctha nó teicníocht chuí ar bith eile a úsáid.

TÉACS (a)

Tá m'anam múscaillte; mo mheanma ag eitilt
Agus á hiompar in airde ar eití na leoithe;
Os mo chionn agus im thimpeall tá an ghaoth
fhiáin ag búireach,
Ag cur sceitimíní gliondair ar thalamh agus
ar mhuir.

Tá an féar fada feoite ag spléachadh faoi lonradh
na gréine,
Tá na crainn loma ag luascadh a gcraobhacha
go hard;
Tá na duillí feoite fúthu ag damhsa le háthas,
Tá na scamaill bhána ag deifriú sa spéir ghorm.

Ba bhreá liom an t-aigéan a fheiceáil ag coipeadh
An chúir sna tonnta ina chuairfeach cáite;
Ba bhreá liom na tonnta maorga a fheiceáil
ag lascadh,
Agus glam fiáin a gcuid toirní a chloisteáil inniu!

Lines composed in a Wood on a Windy Day
le Anne Bronte

TÉACS (b)

Tá an ghrian ag taitneamh agus tá an chéad
chleachtadh do Grand Prix Mhonacó ar tí tosú.
Tá an tsráid feistithe le tuairbhacainní Armco
agus lúbann sí ar clé agus ar dheis os mo
chomhair amach. Tá sí folamh agus ciúin anois,
ach i gceann dhá nóiméad nó mar sin réabfaidh
sruth de charranna Fhoirmle 1 – iad tapa, geal
agus thar a bheith callánach – tríthi ar séirse.
Is gearr go bhfeicfimid clogaid shuaitheinseacha
na dtiománaithe ag casadh ó thaobh taobh;
is gearr go bhfeicfimid a gcuid lámh agus miotóga
orthu ag dul i ngleic leis na mionrothaí stiúrtha;
cloisfimid snagchnagadh na n-inneall agus
a gcosa ag saothrú na dtroitheán i mbabhtá.
Cuirfear iontas orainn arís eile nuair a fheicfimid
an luas glan a bhíonn faoi na carranna agus iad
ag tabhairt na gcor trí na cúinní caocha caola.

Michael Schumacher: The Quest for Redemption
le James Allen.

Ábhair: dromchla oiriúnach d'obair pheannaireachta – uasmhéid na bileoige: A2; meascán ábhar do cholláis: dúigh, péinteanna, pinn litreoireachta, scuaba, marcóirí peannaireachta, rialóir, crosbhacart, etc. Más mian leat oibriú ar bhileog seachas an ceann a thugtar duit, **ní mór don fheitheoir an bhileog seo a shíniú sula dtosaíonn an scrúdú**, á dheimhniú go bhfuil sí folamh.

3. Póstaer

Dear agus déan póstaer do cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Féile Chócaireachta an Domhain
- (b) Ealaín sa Pháirc 2008
- (c) An Domhan Amárach: Taispeántas Teicneolaíochta.

nó

Dear cárta poist do ghnólacht díolta gluaisteán nua darb ainm “TOP GEAR”.

Is féidir an cárta poist críochnaithe a dhéanamh ar scála mór ach níor chóir dó a bheith níos mó ná A2 ar an méid is mó. Ní mór duit litreoireacht a bheith san áireamh i do shaothar críochnaithe.

Ní mór **leagan amach agus spásáil na litreoireachta a dhéanamh le linn an scrúdaithe.**

Is ceadmhach stionsal den aibítir (litreacha indibhidiúla amháin) atá gearrtha agat féin, a úsáid. Ba chóir an stionsal féin a chur isteach freisin.

Ábhair: páipéir cholláise, cárta, ábhair uigeacha, greamachán, scuaba, péinteanna, dúigh, agus aon mheán eile a thriomaíonn go tapa. Más mian leat oibriú ar bhileog seachas an ceann a thugtar duit, **ní mór don fheitheoir an bhileog seo a shíniú sula dtosaíonn an scrúdú**, á dheimhniú go bhfuil sí folamh.

4. Fíodóireacht

Freagair (a) nó (b).

- (a) Dear agus figh painéal maisithe d’aghaidh thosaigh mála láimhe. Déan taighde agus forbairt ar do dhearadh ó na dathanna, cruthanna agus uigeachtaí ar bhruach na habhann, (e.g. giolcach, clocha, cuilithíní, fiadhúlra, etc.)
- (b) Dear agus figh taipéis bunaithe ar cheann **amháin** de na téamaí seo a leanas:
  - An Clós Súgartha
  - Radharc leathan anuas
  - Tírdhreach na gealaí

Úsáid ábhair agus teicníochtaí éagsúla san inneach. Úsáid dath, cruth, uigeachtaí agus patrún chun barr feabhais a chur ar do shaothar.

Ábhair: deilbh réamhullmhaithe ar sheol nó ar fhráma; éagsúlacht mhór snátha, olla agus ábhar solúbtha atá oiriúnach don fhíodóireacht.

5. Líonóilphriontáil/Blocphriontáil

Dear agus déan prionta líonóile bunaithe ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Feirm thorthaí
- (b) Innill
- (c) Droichid

Ba chóir go mbeadh toisí 15 cm × 20 cm ar a laghad i do phrionta críochnaithe. Is féidir leat dearadh a dhéanamh do phrionta aondathach **nó** do phrionta a mbeidh dhá dhath ar a laghad air. Ba chóir cineálacha éagsúla gearrthacha a úsáid i do shaothar agus tuiscint chuimsitheach ar airíonna na líonóilphriontála/na blocphriontála a léiriú.

Ábhair: píosa/í líonóile nó blo(i)c adhmaid (ag brath ar cé acu modh laghdaitheach nó bloc ar leith do gach dath a bheith á úsáid agat) nach bhfuil níos lú ná 20 cm × 15 cm; páipéar rianaithe, páipéar priontála, dúigh phriontála intuaslagtha in uisce a thriomaíonn go tapa, uirlisí gearrtha agus priontála, etc.

N.B. Má tá do chuid priontaí fliuch fós ag deireadh an scrúdaithe, clúdaigh iad go cúramach le plaisteach glé sula gcuireann tú sa chlúdach ceardaíochta iad. Ba chóir do bhlo(i)c líonóil (agus iad clúdaithe i bplaisteach trédhearcach) a chur isteach freisin, chomh maith le do chuid rianaithe.

6. Puipéadacht

Déan puipéad lámhainne, puipéad slaite nó puipéad téide bunaithe ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) An Príomhchócaire
- (b) An Bhean/Fear Feasa
- (c) Pearsa bunaithe ar phictiúr ealaíne nó ar dhealbhóireacht de do rogha féin ón gcúrsa i stair na healaíne.

Ba chóir go mbeadh an puipéad oiriúnach do léirithe iomadúla. Níor chóir go mbeadh corp do phuipéid níos mó ná 100 cm sa toise is mó. **Ní mór éadaí agus oiriúintí a dhéanamh le linn an scrúdaithe. Caithfear na baill choirp uile a chóimeáil, a dhathú agus a mhaisiú le linn an scrúdaithe.**

Ábhair: fabraic, snáithe, ábhair uigeacha éagsúla, péinteanna, etc; bunchruth na lámhainne agus an fhuáil déanta, an bhunchabhail déanta as cùr-rubar, *papier maché* nó ábhar éadrom eile.

7. Scáthlánphriontáil

Dear agus déan prionta bunaithe ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Earraí as Miotalóireacht Réamh-Chríostaí nó Chríostaí na hÉireann a ndearna tú staidéar orthu.
- (b) Milseáin agus Seacláidí – méideanna, cruthanna, cumhdaigh agus dathanna éagsúla.
- (c) An Cladach – sliogáin, gaineamh, patrúin, tonnta, etc.

Is féidir priontáil ar chúlra de do rogha féin atá oiriúnach don dearadh. Níor chóir go mbeadh do phrionta críochnaithe níos mó ná 100 cm × 100 cm.

Ábhair: fabraic, scáthlín, ábhar stionsail, dúigh phriontála agus cuimleoirí, téip chumhdaigh, etc.

8. Teicstílí Lámhphriontáilte

Dear agus priontáil athphatrún ar phíosa fabraice nach bhfuil níos mó ná 100 cm × 100 cm. Bunaigh do dhearadh ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Cosmaidí agus seodra
- (b) Seomra na heacnamaíochta baile
- (c) Bosca uirlisí – casúr, castaire, sábh, tairní, etc.

Méadaigh ar éifeacht do dhearaidh agus tú ag tabhairt airde ar ghluaiseacht, sreabhadh, forphriontáil agus nascacht.

Ábhair: fabraic, scáthlín, ábhar stionsail, bloic, ruaimeanna, dúigh etc.

9. Baitic

Dear agus déan baitic bunaithe ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Tinte ealaíne
- (b) Frithchaithimh
- (c) Ag féachaint amach an fhuinneog

Ba chóir do bhaitic a thumadh go hiomlán uair amháin ar a laghad le linn an phróisis. Níor chóir an lámhphéinteáil a dhéanamh ach ar réimsí beaga sonracha amháin. Níor chóir go mbeadh do bhaitic níos mó ná 100 cm sa toise is mó.

Ábhair: fabraic oiriúnach do bhaitic, céir, ruaimeanna, *tjanting*, scuaba, frámaí, etc.

10. Criadóireacht

Dear agus déan ceann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Próca maisithe do mharmaláid agus spúnóg á mheaitseáil.
- (b) Soitheach a sheasann leis féin chun do threalamh ealaíne a choimeád.
- (c) Plaic rilife do bhalla náiolainne.

Ní mór duit do shaothar a bhácáil agus ba chóir é a mhaisiú le hábhair oiriúnacha mar atá sleamhnáin, glónraí agus ocsaídí.

Ábhair: Cré réamhullmhaithe do do rogha teicníocht (roth- nó lámhdhéanamh). Trealamh cuí criadóireachta agus ábhair chuí, ina measc, sleamhnáin, glónraí, ocsaídí, etc.

11. Bróidnéireacht

Dear agus déan fráma pictiúir maisithe do phictiúr **nó** painéal do bhosca seodra bunaithe ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Muinicí, fáinní cluaise, bráisléid, oiriúintí
- (b) Craobhóga, féara, duilliúr agus bláthanna fiáine
- (c) An Chlochaois – Brú na Bóinne, snoíodóireacht, dolmainí, maisiúcháin, etc.

Úsáid trí ghreim éagsúla ar a laghad (greamanna láimhe nó meaisín). Is féidir meáin mheascha a úsáid freisin.

Ábhair: ábhair éagsúla, ina measc earraí aimsithe, fabraicí, snáitheanna, etc.; snáitheanna bróidnéireachta, fabraic agus ábhair uigeacha do *appliqué*.

12. Snoíodóireacht adhmaid/Snoíodóireacht

Dear agus snoigh ceann **amháin** díobh seo a leanas: píosa snoíodóireachta a sheasann leis féin, painéal maisitheach **nó** plaic.

Bíodh do shaothar bunaithe ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Ainmhithe nó duilliúr
- (b) Ar Mire le Buile
- (c) Suaitheantas don chlub áitiúil agat

Tá an litreoireacht ar an saothar críochnaithe roghnach.

Ábhair: Is féidir an saothar a shnoí as adhmaid, as plástar nó as aon ábhar oiriúnach eile.

13. Miotalóireacht/Tógáil

Dear agus déan ceann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Trófaí do spórt de do rogha féin.
- (b) Píosa dealbhóireachta a sheasann leis féin bunaithe ar théama na sábháilteachta ar bhóithre, le cur ar thaobh mótarbhealaigh.
- (c) Plaic do bhalla gairdín scoile.

Ábhair: ábhair chruain, miotail do theicníochtaí tógála, uirlisí oiriúnacha.

14. Múnlóireacht

Dear agus múnlaigh píosa dealbhóireachta lánchumtha **nó** i bhfoirm rilífe bunaithe ar cheann **amháin** díobh seo a leanas:

- (a) Fuadar agus Fústar
- (b) Mo Laoch
- (c) Píosa dealbhóireachta le cur sa bhealach isteach in ionad Ealaíne/Ceardaíochta áitiúil.

Ábhair: Is féidir na múnlaí a dhéanamh as cré, as cré a thriomaíonn go tapa, as marla nó as ábhair ar bith eile atá oiriúnach do theicníochtaí múnlóireachta. Is féidir ábhair bhreise a chur le do shaothar.

Leathanach Bán